

A casa, faig compostatge!

El manual del compostatge

Quants residus generem?

A Palafrugell, cadascun de nosaltres genera 2,29 kg de residus al dia. Al cap de l'any, cadascun de nosaltres en genera 835,85 kg; D'aquests, el 40% (334 kg) són matèria orgànica que es pot compostar. A Palafrugell només separem correctament el 8% de la matèria orgànica.

El 90% dels residus que generem es poden reciclar si els separem correctament. A Palafrugell només reciclem el 35,4% dels residus que generem.

Ens queda molta feina per fer.

Què és el compostatge?

El compostatge és un procés que es dona a la natura, que recicla les restes orgàniques i així s'autoabasteix de nutrients. D'aquesta manera tanca el seu propi cicle.

És un procés natural en què se sotmet la matèria orgànica a una transformació biològica per obtenir compost, un adob útil per a l'agricultura i la jardineria. Aquesta transformació està causada per l'acció dels microorganismes (fongs, bacteris, etc.) i de la fauna típica del sòl (cucs, cargols, etc.) en condicions aeròbiques, és a dir, amb presència d'oxigen.

Què és el compostatge domèstic?

El compostatge domèstic consisteix a aprofitar les restes orgàniques de la cuina i del jardí a la pròpia llar per reciclar-los en adob natural que podem aplicar a les nostres plantes, al jardí o a l'hort. Així tornem els nutrients al sòl i tanquem el cicle de la matèria orgànica.

Abans de començar...

Afegeix restes seques i humides amb una proporció del 50%.

Busca una ubicació correcta.

El compostador ha d'estar en contacte directe amb el terra, mai sobre paviment. És aconsellable que sigui un lloc amb poca insolació i resguardat del vent i la pluja.

Col·loca una capa drenant a la base del compostador.

A la base convé afegir-hi una capa d'uns 10 cm d'alçada de material sec (branques, troncs, fulles seques, palla, etc.) per afavorir el drenatge i l'aireació. Per evitar que el compostador s'enfonsi pel pes, de manera que la barreja no rebria l'oxigenació necessària des de la base, es pot calçar sobre quatre pedres planes.

Restes que es poden compostar

Restes de menjar cuinat, restes de fruita i verdura, carn i peix, closques d'ou, marisc i fruita seca, marro de cafè i restes d'infusions, taps de suro, serradures, llumins, pa sec, gespa, flors i rams marcits i fullaraca.

Restes de fruita i verdura

Pa sec i restes de menjar cuinat

Gespa i altres herbes

Flors, rams i fulles verdes o seques

Closques d'ous i fruita seca

Marro del cafè i restes d'infusions

Serradures de fusta natural

i també...

- Restes de collita.
- Petita poda i branques triturades.

Composta amb moderació

Restes de carn i peix, ossos, espines i restes de marisc, taps de suro, paper de cuina i tovallons de paper bruts de menjar, cítrics, cendres de fusta i carbó.

No compostis!

Serradures de fusta tractada o conglomerats, residus inorgànics i no biodegradables, pinassa, pols d'escombrar, excrements d'animals, paper i cartró amb tintes i burilles de cigarreta.

Fracció seca i humida

Les restes orgàniques es poden classificar en funció del contingut d'aigua. La fracció humida és la que aporta aliment als organismes responsables del procés de compostatge i la fracció seca absorbeix l'excés d'aigua i contribueix a la circulació de l'oxigen.

Fracció humida

Restes de fruita i verdura, restes de carn i peix, restes de menjar cuinat, flors i rams, gespa, restes de l'hort.

Fracció seca

Closques d'ou, fruits secs i marisc, ossos i espines, taps de suro, tovallons de paper, poda i fulles seques.

Quins aspectes condicionen el procés de compostatge?

Els principals responsables de la descomposició de la matèria orgànica són els microorganismes, que necessiten unes condicions òptimes per viure i desenvolupar el procés de compostatge.

Humitat

Els microorganismes només són actius en ambients humits. Si falta aigua, el procés s'alenteix i, si hi ha un excés d'aigua, es creen condicions anaeròbies i la matèria orgànica es podreix i es generen males olors.

Oxigen

Els organismes necessiten oxigen per respirar. És important que l'aire arribi a tot el material per evitar les condicions anaeròbies (sense oxigen).

Temperatura

L'augment de temperatura es produeix per l'alliberament d'energia provocada per l'activitat dels microorganismes. L'excés de temperatura s'ha de controlar, ja que a temperatures superiors a 65 °C es pot inhibir l'activitat microbiana. La temperatura permet també la higienització dels residus que s'estan compostant.

Què hem de fer per tenir un compost de qualitat?

Barrejar sempre restes humides i restes seques.

S'han de barrejar restes humides amb restes seques a parts iguals per garantir una correcta relació carboni-nitrogen i un nivell d'humitat adequat per, així, evitar les males olors i l'aparició d'insectes.

Controlar la humitat.

Cal vigilar la humitat, regar els materials si s'aprecia que estan molt secs o bé afegir material estructurant per regular l'excés d'humitat.

Voltejar sovint.

El volteig aporta l'oxigen necessari per a l'acció dels microorganismes, l'homogeneïtzació del material i el repartiment de la humitat. Cal voltejar la pila una vegada a la setmana per homogeneïtzar la mescla, airejar-la i igualar les temperatures. També convé remoure-la quan s'hi dipositi una quantitat significativa de restes orgàniques per evitar la formació de capes, la generació de males olors i l'aparició d'insectes.

Com podem saber si el compost està llest?

El compost triga entre 4 i 6 mesos a madurar. Cal tenir en compte que a l'hivern el procés és més lent que a l'estiu, degut a les baixes temperatures.

Per saber si ja està llest s'ha de comprovar que el compost:

- Té un color marró fosc o negre i taca molt poc les mans perquè no és gaire humit.
- Fa olor de terra de bosc.
- No s'hi reconeix cap tipus de resta, excepte alguna branqueta o pinyols, que triguen més a descompondre's. Es poden separar amb un garbell per tornar-los a posar dins el compostador.
- La temperatura és la de l'ambient per la falta d'activitat dels organismes, no fumeja.

Quins avantatges té el compost?

Beneficis per a les plantes

- Aporta els minerals necessaris (nitrogen, fòsfor i potassi).
- Aporta els nutrients de manera progressiva i assimilable.
- Millora la salut de les plantes: creixen més resistents a les malalties i a les plagues.

Beneficis per al sòl

- Reté la humitat i, així, afavoreix un bon drenatge.
- Regula l'acidesa: el compost té un pH neutre.
- Estructura el sòl: dona consistència als sòls sorrencs i esponjositat als argilosos. També n'evita l'erosió durant les pluges.

Beneficis per al medi ambient

- Tanca el cicle: retorna els nutrients dels residus orgànics a la terra.
- Disminueix els residus (40%) que van a l'abocador o a la incineradora.
- Redueix l'ús de fertilitzants químics, que contaminen el sòl i els aqüífers.

Beneficis per al compostaire

- És un adob de qualitat que no cal comprar ni carregar amb sacs.
- És una activitat relaxant.
- Estalvia haver de llençar els residus fora de casa.

A casa, faig
compostatge!

AJUNTAMENT DE PALAFRUGELL
C/ Major, 10

ajuntament de
palafrugell

Agència de
Residus de
Catalunya